

Notes on alternate letterforms in Arakanese and Mon languages

Compiled by Ben Mitchell, with contributions from Ye Myat Lwin, Patrick McCormick, Patrick Chew and Anonta Mon

This document illustrates how historic Arakanese and Thai Mon differ from Standard Burmese, and seeks recommendations how to implement these differences. Several options are possible and user feedback should be sought. Arakanese and Thai Mon need not necessarily be handled the same way:

1 Encode separate characters

Following the model used by Mon and Shan, different letterforms could be encoded atomically. In this case, an additional Unicode range would need to be assigned, a font created and a full proposal drafted. It would also mean that users would need to update their operating systems or apps to support newly-encoded characters. On the other hand, users would be free to continue using Burmese codepoints if not needing these stylistic forms. It would need to be decided whether to treat alternates as equivalent or distinct for searching and sorting. One other note is that some of differences in Thai Mon occur in conjuncts (p16) rather than in encoded characters, so fonts would need an additional mechanism to obtain the desired forms.

2 Use variation selectors

Following the model used by Khamti Shan, variation selectors could be used. In this case, language-specific keyboards would need to be developed that add the variation selector characters along with each character desired to differ from Standard Burmese. This method stores the stylistic differences in the text itself, and characters fall back to their standard forms in the absence of a dedicated font. Would variation selectors be appropriate for letterforms that are wholly different, or are they intended for the systematic addition of stylistic features such as dots?

3 Use OpenType features (locl / language tags)

Following the model used by Karen languages, a language-based implementation would substitute Standard Burmese glyphs with appropriate forms for historic Arakanese and Thai Mon via a <locl> feature. In this case, appropriate language tags would need to be designated for historic Arakanese and Thai Mon. In fonts that contained alternate glyphs, apps would then enforce these stylistic forms in texts whose language is defined as Arakanese or Thai Mon, which may not always be desirable. This method is currently less accessible to users since apps lack language options for most Southeast Asian scripts.

4 No action, stylistic variants can be handled at the font level

Users could obtain their desired letterforms simply by changing fonts to Arakanese or Thai Mon style. This would allow the flexibility for font makers to implement whichever alternate forms they wish, and for users to select a font that suits their needs, without needing to update their apps or operating system to support newly-encoded characters. On the other hand, if the default characters in a font are drawn in a Thai Mon style, the font would then need OpenType features as in 3 above if users needed standard letterforms in the same font. This method would treat Arakanese and Thai Mon differently to all the other Myanmar languages whose characters are encoded or available through variation selectors.

Background

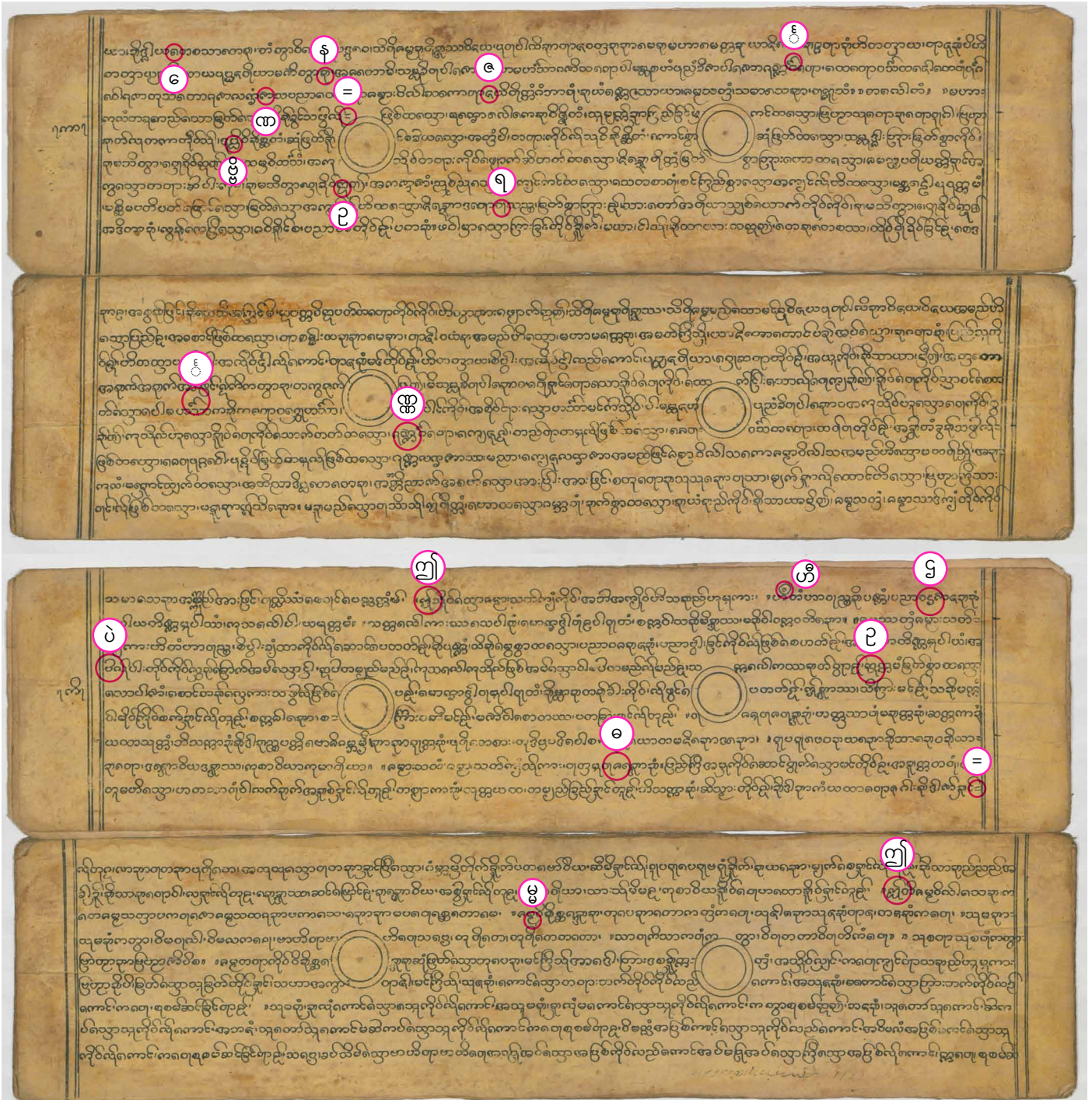
Burmese Unicode makes provision for many different languages, each of which requires a subset of characters from the **Myanmar** [uni1000–109F], **Myanmar Extended A** [uniAA60–AA7F] and **Myanmar Extended B** [uniA9E0–A9FF] ranges. In terms of characters used, these languages have many overlaps. While many use the same characters as Standard Burmese, some need extra characters that do not occur in Standard Burmese, such as Karen tone marks ၵ and ၶ or Mon letters ဓ and မှ. Languages that do use characters from Standard Burmese often have preferred localised forms. Some of these are encoded, such as Mon ဓ or ဓ̃ or Karen က, equivalent to Standard Burmese စ, ဝိ and က. Other localised forms are considered glyph variations, such as Khamti က for Standard Burmese က, or Karen ဝ and ၶ for Standard Burmese ဝ and ၶ. These are accessed using variation selectors, or through language tagging or stylistic sets. For further details, see UTN11 [↗](#). For newly-found letterforms, it must be decided whether to encode, or whether to implement with variation selectors or language tagging.

Arakanese or Rakhine is one such language (or dialect), spoken by an estimated 2 million speakers in Western Burma's Rakhine State, by the Marma and Rakhing groups in Bangladesh and by the Magh (aka Mugh, Mugh, Mog, Mogh) people in India's northeastern Tripura state. This language is now standardly written with the Burmese script and requires no unique characters or shaping behaviour. However, in documents written before the middle of the 20th century, scribes used different forms of letters. The first part of this document (pp3–16) examines these letterforms.

Mon language is spoken by an estimated 1 million people in Eastern Burma's Mon State and in neighbouring Thailand. The Mon people were historically also known as Talaing and Peguans. In Burma, Mon language is now written in Burmese script, with additional, specific Mon characters. In Thailand, however, (and occasionally, historically, in Burma) although Mon language is also written with the Burmese script, there are significant differences in several letterforms. The second part of this document (pp9–31) examines these letterforms, followed by further alphabet charts (pp17–28) and attestations (pp29–31).

Arakanese attestations

Each character is presented with its equivalent in Standard Burmese, though some also have equivalents in other Myanmar languages. For example, Burmese မှ is Mon မှ, Burmese ဝီ is Mon ဝီ, and Burmese ဝဲ is Shan ဝဲ or Aiton ဝဲ. Note the use of the double hyphen = or ≠ to hyphenate words across binding holes and leaf boundaries, this character is not normally included in Burmese fonts but could be.

BL Add MS 12254, late 18th century

Arakanese inventory

Standard Burmese	Tripura manuscript	Add 12253A	Add 12253B	Add 12253C	Add 12253D	Add 12253F	Add MS 12254	Add 12255A	Add 12255C	Tripura elder handwriting
မ										
ယ										
ရ ¹										
လ										
ဝ										
သ										
ဟ										
ဧ										
အ										
တ/ါ										
ါ										
ိ										
ိ ²										
ိ										
ိ ¹										
ိ										
ိ ²										
ိ										
ိ ¹										
ိ ³										
ိ ³										
ိ ¹										
ိ										

Thai Mon attestations

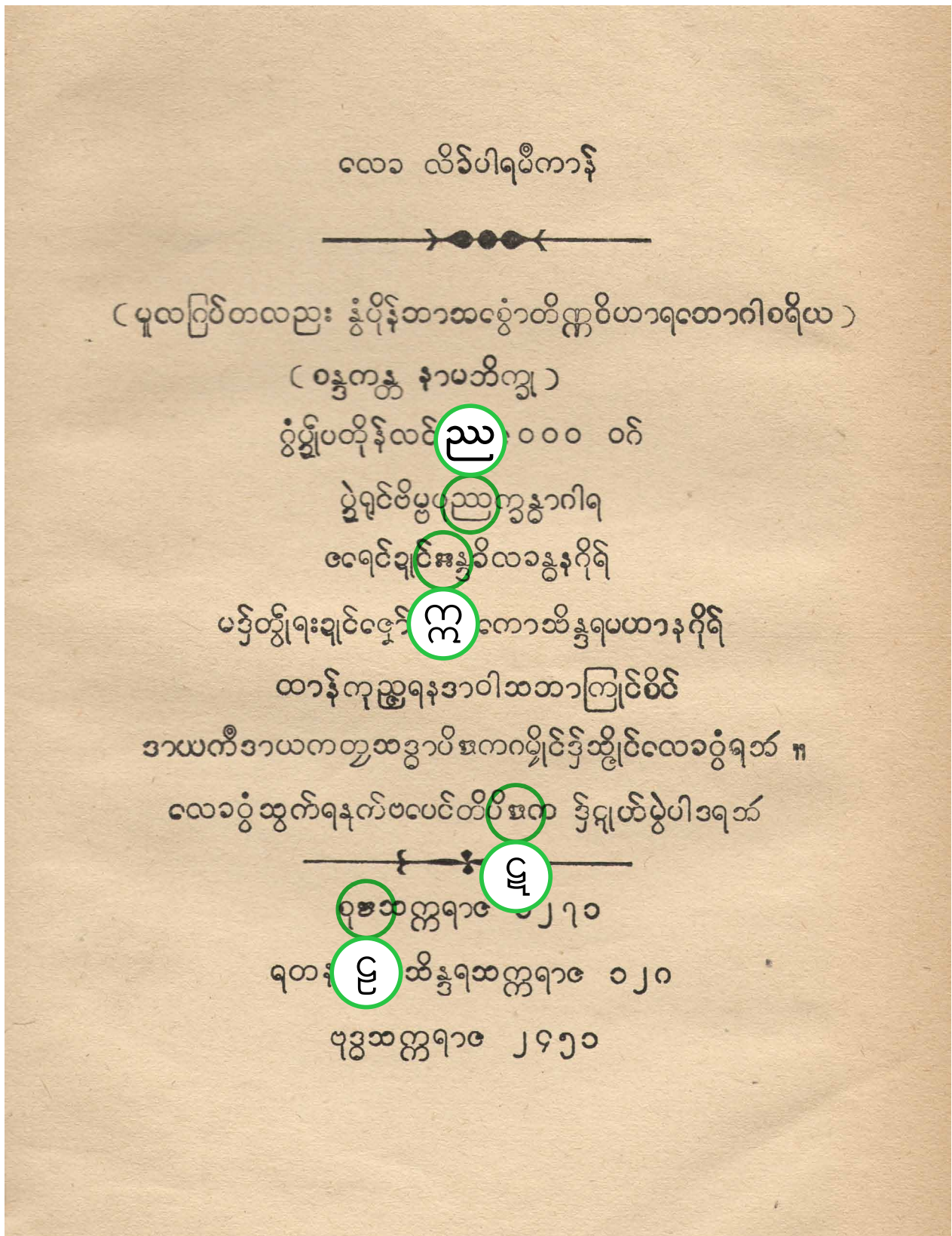
Each character is presented with its equivalents in Standard Burmese. Note the use of ဖါ, ဝ and ဝဲ from the Thai Unicode range.

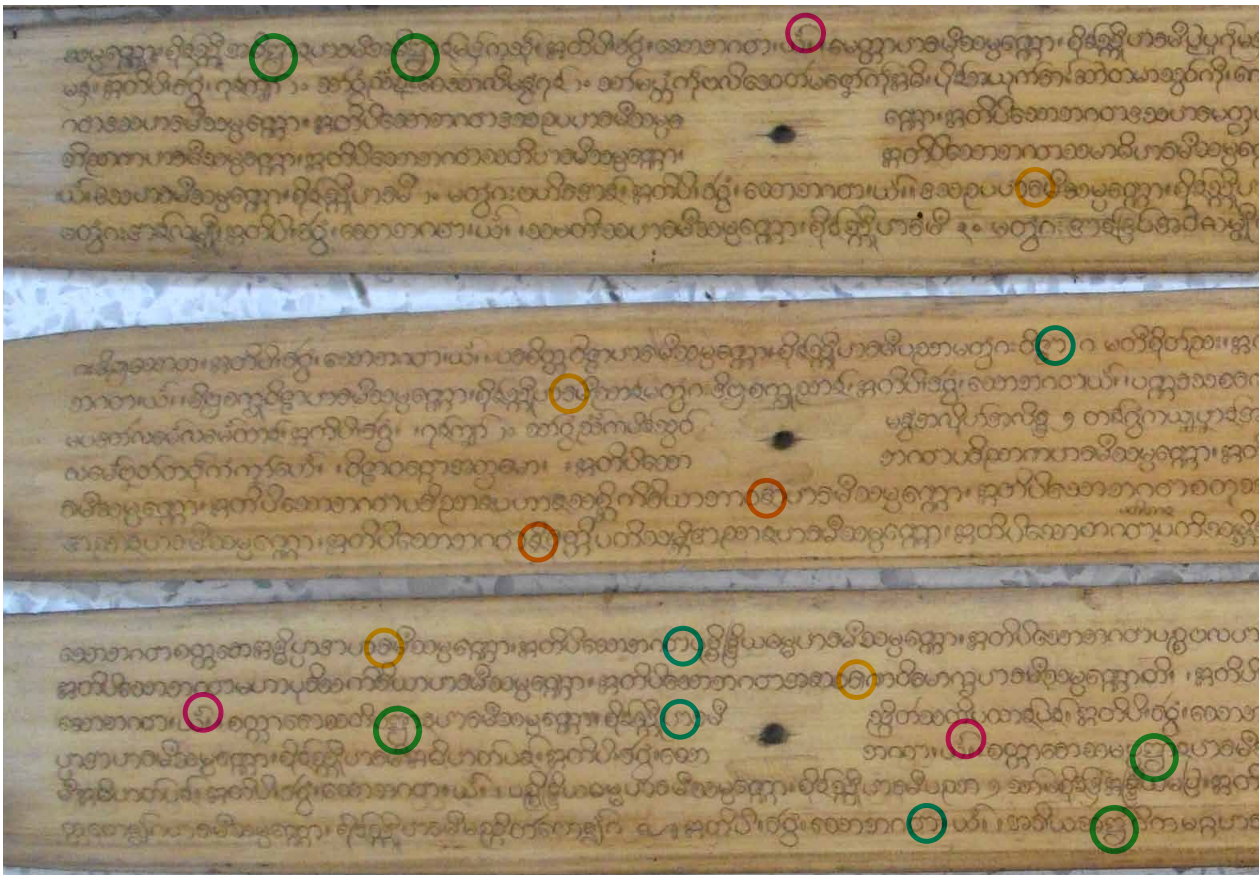
Undated Pali manuscript in Thai Mon.

Note above that Mon does not employ Great Sa သ, instead Sa is stacked ဆ. Conversely, in the following image, Great Nya ည, which is not found in Standard Burmese, is essential for Mon. Note also that in Thai Mon, many letters are standardly looped, likely an influence from Thai script.

Thai Mon attestations

Title page from Likh Paramikan, 1909–1910, printed in Bangkok and typeset in metal type in the Thai Mon style.

Leaves from Maha Dhamma Raza Ayuthya, Pali language in Thai Mon script, c450 years old, showing Thai Mon forms of Burmese letter ḷ ttha (green), letter na ṣ (orange), letter ra ḷ (yellow), vowel -aa with dip ာ (cyan) and kinzi ိ (pink), with Burmese numeral 9 ၉ below.

Leaf from Thai Mon manuscript showing Thai Mon form of Burmese letter ḷ LLA.

ဆက္ကရိဝါဒနံ.

၅၃

	ကက	ကုန်သွ၊ ဒကုတ်သွ၊	ပ	၅	၄၅၄
	ကကယ	ဗျုဟ်ကကံင်	ပ	၅	၃၂၄
	ကကိကာ	တုံဂန္ဓရာ	န	၆	၅၆၄
	ကကိကာရ	တုံကဏ္ဍကာ	ပ	၆	၅၇၀
ကု	ကဏ္ဍ	ရှုပြိုင် ကလိင်လေဝ်ဂး	ပ	၇	၆၀၂
	ကဏ္ဍကီဖလ	တုံပနယ်	ပ	၆	၅၆၂
	ကဏ္ဍ	ကဆ်	ပ	၄	၂၆၃
ဏ	ကဏ္ဍဘူဆာ	ကြိယာဂဗြိကဆ်	န	၄	၂၀၅
	ကဏ္ဍ	ဇုက်ပပုံဇုက်ဝုန်	ပန	၆	၅၂၃
	ကဏ္ဍ	တင်လိုန်	န	၅	၄၅၃
ည	ကဏ္ဍ	ကံ ကံပပန်ဗူးကာကေတ်	န	၅	၃၀၂
	ကဏ္ဍရာ	ယတေင်ဇှော်	န	၄	၂၇၂
	ကဏ္ဍ၊ ဏ္ဍ	ယဲခေတ်	န	၄	၃၂၆
	ကဏ္ဍ၊ တိ	ယဲခေတ်	န	၄	၃၂၆
	ကဏ္ဍ၊ ယာ	ယဲခေတ်	န	၄	၃၂၆
	ကဏ္ဍ၊ ဝန	ယဲခေတ်	န	၄	၃၂၆
	ကဏ္ဍ	ကတောင်	ပ	၁	၁၅၀
	ကဏ္ဍလှေကာ	ဂီ ဆို့ဆာလေဝ်ဂး	န	၇	၆၂၂
	ကဏ္ဍခရာ	ဆမာဆွေဝ် ဆကိုပ်ကွင်	ပ	၀	၆၆၆
	ကဏ္ဍပူရ	ပက်ဂဗြိကတောင်	ပ	၄	၂၀၄
	ကဏ္ဍဘူဆာ	ဆွေက်	န	၁၁	၀၇၅
	ကဏ္ဍပုဏ္ဏ	လဝကဏ္ဍပုဏ္ဏ	ပ	၀	၆၇၂
	ကဏ္ဍဝိဘူဆန	ပက်ဂဗြိကတောင်	န	၄	၂၀၄
	ကဏ္ဍဝေဗ္ဗန	ဆွေက်	န	၄	၂၀၄
	ကဏ္ဍိကာ	ရပ်ပြကာ အထောက်လေဝ်ဂး	န	၃	၂၁၂
	ကဏ္ဍိကာ	ဆွေက်ဒကဟ်	န	၀	၆၀၇

၉

Page from Pali Thai Mon dictionary, 1910, showing Thai Mon conjuncts and numeral 9.

Thai Mon inventory

Standard Burmese	Burmese Mon	Thai Mon handwriting					Thai Mon typefaces			
က ³	က	က	က	က	က	က	က	က	က	က
ခ ³	ခ	ခ	ခ	ခ	ခ	ခ	ခ	ခ	ခ	ခ
ဂ ³	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ
ဃ	ဃ	ဃ	ဃ	ဃ	ဃ	ဃ	ဃ	ဃ	ဃ	ဃ
င	င	င	င	င	င	င	င	င	င	င
စ	စ	စ	စ	စ	စ	စ	စ	စ	စ	စ
ဆ ²	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ
ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ
ဈ	ဈ	ဈ	ဈ	ဈ	ဈ	ဈ	ဈ	ဈ	ဈ	ဈ
ည ³	ည	ည	ည	ည	ည	ည	ည	ည	ည	ည
ဋ ¹	ဋ	ဋ	ဋ	ဋ	ဋ	ဋ	ဋ	ဋ	ဋ	ဋ
ဌ ¹	ဌ	ဌ	ဌ	ဌ	ဌ	ဌ	ဌ	ဌ	ဌ	ဌ
ဍ ^{1,3}	ဍ	ဍ	ဍ	ဍ	ဍ	ဍ	ဍ	ဍ	ဍ	ဍ
ဎ	ဎ	ဎ	ဎ	ဎ	ဎ	ဎ	ဎ	ဎ	ဎ	ဎ
ဏ ³	ဏ	ဏ	ဏ	ဏ	ဏ	ဏ	ဏ	ဏ	ဏ	ဏ
တ	တ	တ	တ	တ	တ	တ	တ	တ	တ	တ
ထ	ထ	ထ	ထ	ထ	ထ	ထ	ထ	ထ	ထ	ထ
ဒ ³	ဒ	ဒ	ဒ	ဒ	ဒ	ဒ	ဒ	ဒ	ဒ	ဒ
ဓ	ဓ	ဓ	ဓ	ဓ	ဓ	ဓ	ဓ	ဓ	ဓ	ဓ
န ²	န	န	န	န	န	န	န	န	န	န
ပ	ပ	ပ	ပ	ပ	ပ	ပ	ပ	ပ	ပ	ပ
ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဘ ³	ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	ဘ
မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ
ယ	ယ	ယ	ယ	ယ	ယ	ယ	ယ	ယ	ယ	ယ
ရ ²	ရ	ရ	ရ	ရ	ရ	ရ	ရ	ရ	ရ	ရ
လ ³	လ	လ	လ	လ	လ	လ	လ	လ	လ	လ
ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ
သ ³	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ
ဒ်	ဒ်	ဒ်	ဒ်	ဒ်	ဒ်	ဒ်	ဒ်	ဒ်	ဒ်	ဒ်
ဠ ¹	ဠ	ဠ	ဠ	ဠ	ဠ	ဠ	ဠ	ဠ	ဠ	ဠ
အ ^{1,3}	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ

Note the difference between ဝ Bha and အ A. Bha may have a loop at the top left, but never at bottom right, while A needs the loop at bottom right.

Appendix 1: Mon alphabet charts

รูปพยัญชนะ มี ๓๕ ตัว ดังนี้

ก	ข	ค	ฃ	ฅ	ด	ด	ต	ท	ถ
ก	ข	ค	ฃ	ฅ	ด	ด	ต	ท	ถ
กะ	ขะ	เก็ยะ	เข็ยะ	เง็ยะ	ปะ	ผะ	เป็ยะ	เก็ยะ	เม็ยะ
อ	ฮ	อ	อ (อ)	อ	อ	อ	อ	อ	อ
อ	ฮ	อ	อ	อ	อ	อ	อ	อ	อ
จ	ฉ	ช	ฌ	ญ	ย	ร	ล	ว	ส
จะ	ฉะ	เจ็ยะ	ฌ็ยะ	ญ็ยะ	เย็ยะ	เร็ยะ	เล็ยะ	เว็ยะ	สะ
ง	ง	ง	ง	ง	ง	ง	ง	ง	ง
ง	ง	ง	ง	ง	ง	ง	ง	ง	ง
ฆ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ	น	พ	บ	อ	เป็ยะ
ฆะ	ฐะ	ทะ	ฒ็ยะ	ณะ	นะ	พะ	บะ	อะ	เป็ยะ
ด	ด	ด	ด	ด	ด	ด	ด	ด	ด
ด	ด	ด	ด	ด	ด	ด	ด	ด	ด
ต	ถ	ท	ธ	น	น	น	น	น	น
ตะ	ถะ	เต็ยะ	ธ็ยะ	เน็ยะ	เน็ยะ	เน็ยะ	เน็ยะ	เน็ยะ	เน็ยะ

Thai Mon consonant chart from แบบเรียนหนังสือภาษาโบราณ 1, showing handwriting and typeforms, with Thai equivalents and pronunciation.

เปรียบเทียบความแตกต่างของรูปอักษรมอญกับพม่า

ไทย	มอญ	พม่า	มอญ	พม่า
อ	ᨠ	ᨡ	-	-
อา	ᨢ	ᨣ	-ᨡ	-ᨡ
อิ	ᨤ	ᨥ	ᨦ	ᨦ
อี	ᨧ	ᨨ	ᨩ	ᨩ
อุ	ᨪ	ᨫ	ᨬ	ᨬ
อู	ᨭ	ᨮ	ᨯ	ᨯ
เอ	ᨰ	ᨱ	ᨲ-	ᨲ-
เอา	ᨳ	ᨴ	ᨵ-ᨶ	ᨵ-ᨶ
			ᨷ	ᨷ
			ᨸ	ᨸ

Comparison of Thai, Mon and Burmese vowels. From แบบเรียนหนังสือภาษาโบราณ (Studying ancient languages) by National Library, Thailand, 2010.

ไทย	มอญ	พม่า	ไทย	มอญ	พม่า
ก	က	က	ค	ခ	ခ
ข	ခ	ခ	น	န	န
ค	ဂ	ဂ	ป	ပ	ပ
ฃ	ဃ	ဃ	ฝ	ဖ	ဖ
ง	င	င	พ	ပ	ပ
จ	စ	စ	ภ	ဘ	ဘ
ฉ	ဆ	ဆ	ม	မ	မ
ช	ဇ	ဇ	ย	ယ	ယ
ฌ	ဇ	ဇ	ร	ရ	ရ
ญ	ည	ည	ล	လ	လ
ฎ	ဋ	ဋ	ว	ဝ	ဝ
ฏ	ဋ	ဋ	ส	ဆ	ဆ
ท	တ	တ	ห	တ	တ
ฒ	ဗ	ဗ	ฬ	လ	လ
ณ	ဏ	ဏ	ปะ	ပ	-
ด	တ	တ	อ	ဘ	ဘ
ถ	ထ	ထ	เปี้ยะ	ပွဲ	-
ท	ဒ	ဒ	อ	ဘ	ဘ
			เปี้ยะ	ပွဲ	-

Comparison of Thai, Mon and Burmese consonants. From แบบเรียนหนังสือภาษาโบราณ (Studying ancient languages) by National Library, Thailand, 2010.

พยัญชนะภาษามอญมี 35 ตัว

กัះ	คะ	เก็ះ	เค็ះ	เจ็ះ
จัះ	ชัះ	เจ็ះ	เจ็ះ	เจ็ះ
คัះ	คัះ	คัះ	คัះ	คัះ
คัះ	คัះ	คัះ	คัះ	คัះ
คัះ	คัះ	คัះ	คัះ	คัះ
คัះ	คัះ	คัះ	คัះ	คัះ
คัះ	คัះ	คัះ	คัះ	คัះ
คัះ	คัះ	คัះ	คัះ	คัះ

ทมากขเหตุ ๕ เขียนได้ 2 อย่าง ๕
 ๖ เขียนได้ 3 อย่าง ๖, ๗
 ๘ เขียนได้ 3 อย่าง ๘, ๙
 ๑๐ เขียนได้ 2 อย่าง ๑๐

Thai Mon consonant table from 1980s Thai textbook. Note at the bottom shows alternate letterforms for nga, jha, na and ra.

Vowels.

		ဝ	ဘ	ဧ	ဧ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ
Initial	ro	ဗ်	ဗာ	ဗိ	ဗိ	ဗု	ဗု	ဗေ	ဗို
	a	a'	i	i'	u	u'	e	o.	
Medial & final.	ဝ	ာ	ိ	ိ	ု	ု	ေ	ေ	ို

Place. over after over under before consonants
 Consonants.

က	ခ	ဂ	ဃ	ဂ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ
က	ခ	ဂ	ဃ	ဂ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ
k	kh	g	gh	n	c	ch	j	jh	n
စ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ
စ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ
t	th	d	dh	n	t	th	d	dh	n
ပ	ဖ	ပ	ဘ	မ	ယ	ရ	လ	ဝ	ဃ
ပ	ဖ	ပ	ဘ	မ	ယ	ရ	လ	ဝ	ဃ
p	ph	b	bh	m	y	r	l	v	s

Example.

ထထ	ထထထထ	ထထထထ	ဧဧ	ဧဧ	ဥဥ	ဥဥ	ဥဥ	ဥဥ
ထထ	ထထထထ	ထထထထ	ဧဧ	ဧဧ	ဥဥ	ဥဥ	ဥဥ	ဥဥ
atha	atta	asa	iddhi	idi	uju	uru	eke	ogho.

Alphabet inventory with Thai equivalents, from Thai Mon tipitaka book, 1903.

လှတ်ရံင် ပါဠိပိဋကတ်မန် ပျီဗိုကာအိုတ်မူး

ပါဠိပိဋကတ်မန် ပျီဗိုကာအိုတ်ဂံ ကျင်နမန်ချင်သေရ။ ကာနုဏ်ကို အခင်လှတ်ကို ဟံဝံဆီ ပါဠိပိဋကတ်အကွရ်မန်ဏီရ။ ဂကောံတက်တြး

ပိတ် ဟံမဲဏီရ။

မန်ပဲချင်ဗာဏ် ဗွဲမဂိုင်ဒင်စကို ပါဠိပိဋကတ်ဗာတဲ အကွရ်ပါဠိပိဋကတ်မန် ကေံကျင်မံင်သိုက် သိုက်အိုတ်ရ။

စက်ပျီဗို လိက်ပါဠိပိဋကတ်မန်ကာအိုတ်ဂံ နွံဇရေင်ချင်ကွင်ကံက် ကွန်ပက်လာက် ဘာကြိုင် စိင် စက်ပျီဗိုမုယု "ဗိမ္မုညညကွန္တာဂါရ"ရ။

ပပွန်သက္ကရာဇ်ချင် (၁၂၆၅)သွံ စိုကိုစိပ် သက္ကရာဇ်ချင်(၁၃၀၂)သွံ ကျင်ဇော်အာတု တု ပညာမန်ဂမိုင် ဇန်ငှးတးတဲ တက်တြးပိတ် ၃၉အုပ် မဲမဲအုပ် လိုလိုအုပ် တက်တြးကျင်အိုတ် ရ။ နူကို ဂကောံရာမည ချင်လျင် ဝံလဝ်ပရင်တဲ ၂၈ကိုတဲ ကာလပျိန် ဆဋ္ဌသံဂါယနံ ညး တာလျိုင်တံ ကျင်ကေတ်လဝ်ကိုရ။

အကွရ်ပါဠိပျီဗိုကာအိုတ်ဂံ

ဘက္ကရာဇ်ပါဠိပျီဗိုဗိဗွ နူမန်ချင်သေံ	အကွရ်မန်စကာပါဠိတဲဏ်
် Kinzi	် Kinzi
ည	ဉ နူဗာ
ညည (ည+ည)	ည (ဉ+ဉ)
ဧ	ဋ
ဧ	ဌ
ဧဧ (ဧ+ဧ)	ဋ (ဋ+ဋ)
ဧ (ဉ+ဗ) မန်	ဍ (ဉ+ဗ) နူဗာ
ဧဧ (ဧ+ဧ) မန်	ဎ (ဧ+ဧ) နူဗာ
ဧ	ဏ
ဘ	အ

อักษรควบ ๖ ตัว ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ แบ่งออกได้เป็น ๒ อย่างคือ อักษรควบไม่แท้ และอักษรควบแท้
อักษรควบไม่แท้ ได้แก่ อักษรที่ต้องออกเสียงพยัญชนะเป็น ๒ พยางค์ คือ พยัญชนะตัวบนออก
เสียงเบา พยัญชนะตัวล่างออกเสียงหนัก ได้แก่พยัญชนะ ๕ และ ๑

อักษรควบแท้ ได้แก่ อักษรที่ออกเสียงกลมกลืนกันสนิทเป็นเสียงเดียวกัน ได้แก่พยัญชนะ ๗ ๘
๑ ๐

อักษรควบที่กล่าวแล้วข้างต้นเหล่านี้ เมื่อผสมกับสระแล้วออกเสียงต่างกัน ดังนี้

ก	กั	กิ	กึ	กุ	กึ	เก	เก	เกอ	เก	เก	เกะ
ก	กา	กนิ	กนิ	กนุ	กนุ	เกน	เก	เกอ	เก	เก	เกะ
กน	กนา	กนิ	กนิ	กนุ	กนุ	เกน	กนั	เกนา	กนาว	กนั	กนะ
กนะ	กนะ	กนะ	กนะ	กนะ	กนะ	กนะ	กนะ	กนะ	กนะ	กนะ	กนะ

ค	ค	คิ	คึ	ค	ค	เค	เค	เคอ	เค	เค	เคะ
ค	คา	คิ	คึ	ค	ค	เค	เค	เคอ	เค	เค	เคะ
คร	ครา	คริ	คริ	ครุ	ครุ	เคร	ครั	เครา	คราว	ครั	คระ
เกรี้ยะ	เกรี้ย	กรั	กรั	กรั	กรั	เกร	กรั	โก้ว	เกรี้ยว	กรั	เกรี้ยะ

พยัญชนะอื่นนอกจากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เมื่อมีสภาพเป็นเชิงพยัญชนะ จะใช้รูปตัวเต็มซ้อนได้
พยัญชนะตัวต้น ดังนี้

ก	ค	ช	ซ	ฅ	จ	ฉ	ช	ฅ	จ	ฅ	จ
ก	ค	ช	ซ	ฅ	จ	ฉ	ช	ฅ	จ	ฅ	จ
ก	ค	ช	ซ	ฅ	จ	ฉ	ช	ฅ	จ	ฅ	จ
ก	ค	ช	ซ	ฅ	จ	ฉ	ช	ฅ	จ	ฅ	จ

ยกเว้นพยัญชนะ ๖ ถ้าใช้ซ้อนตัวเองมีรูปเป็น ๒ อย่าง ใช้พยัญชนะตัวเต็มซ้อนได้อย่างหนึ่ง ๖ และ
ใช้เส้นหลังของตัวแรกซ้อนเคียงต่อกันอย่างหนึ่ง ๖ อีกอย่างหนึ่ง

ตารางเทียบอักษรปัลลวะ, มอญ, ขอม

	ปัลลวะ	อักษรขอม		อักษรมอญ			ปัลลวะ	อักษรขอม		อักษรมอญ	
		โบราณ	ปัจจุบัน	โบราณ	ปัจจุบัน			โบราณ	ปัจจุบัน	โบราณ	ปัจจุบัน
๑	๕	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	๕	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓
๒	๖	𑀔	𑀔	𑀔	𑀔	𑀔	๖	𑀔	𑀔	𑀔	𑀔
๓	๗	𑀕	𑀕	𑀕	𑀕	𑀕	๗	𑀕	𑀕	𑀕	𑀕
๔	๘	𑀖	𑀖	𑀖	𑀖	𑀖	๘	𑀖	𑀖	𑀖	𑀖
๕	๙	𑀗	𑀗	𑀗	𑀗	𑀗	๙	𑀗	𑀗	𑀗	𑀗
๖	๑๐	𑀘	𑀘	𑀘	𑀘	𑀘	๑๐	𑀘	𑀘	𑀘	𑀘
๗	๑๑	𑀙	𑀙	𑀙	𑀙	𑀙	๑๑	𑀙	𑀙	𑀙	𑀙
๘	๑๒	𑀚	𑀚	𑀚	𑀚	𑀚	๑๒	𑀚	𑀚	𑀚	𑀚
๙	๑๓	𑀛	𑀛	𑀛	𑀛	𑀛	๑๓	𑀛	𑀛	𑀛	𑀛
๑๐	๑๔	𑀜	𑀜	𑀜	𑀜	𑀜	๑๔	𑀜	𑀜	𑀜	𑀜
๑๑	๑๕	𑀝	𑀝	𑀝	𑀝	𑀝	๑๕	𑀝	𑀝	𑀝	𑀝
๑๒	๑๖	𑀞	𑀞	𑀞	𑀞	𑀞	๑๖	𑀞	𑀞	𑀞	𑀞
๑๓	๑๗	𑀟	𑀟	𑀟	𑀟	𑀟	๑๗	𑀟	𑀟	𑀟	𑀟
๑๔	๑๘	𑀠	𑀠	𑀠	𑀠	𑀠	๑๘	𑀠	𑀠	𑀠	𑀠
๑๕	๑๙	𑀡	𑀡	𑀡	𑀡	𑀡	๑๙	𑀡	𑀡	𑀡	𑀡
๑๖	๒๐	𑀢	𑀢	𑀢	𑀢	𑀢	๒๐	𑀢	𑀢	𑀢	𑀢
๑๗	๒๑	𑀣	𑀣	𑀣	𑀣	𑀣	๒๑	𑀣	𑀣	𑀣	𑀣
๑๘	๒๒	𑀤	𑀤	𑀤	𑀤	𑀤	๒๒	𑀤	𑀤	𑀤	𑀤
๑๙	๒๓	𑀥	𑀥	𑀥	𑀥	𑀥	๒๓	𑀥	𑀥	𑀥	𑀥
๒๐	๒๔	𑀦	𑀦	𑀦	𑀦	𑀦	๒๔	𑀦	𑀦	𑀦	𑀦
๒๑	๒๕	𑀧	𑀧	𑀧	𑀧	𑀧	๒๕	𑀧	𑀧	𑀧	𑀧
๒๒	๒๖	𑀨	𑀨	𑀨	𑀨	𑀨	๒๖	𑀨	𑀨	𑀨	𑀨
๒๓	๒๗	𑀩	𑀩	𑀩	𑀩	𑀩	๒๗	𑀩	𑀩	𑀩	𑀩
๒๔	๒๘	𑀪	𑀪	𑀪	𑀪	𑀪	๒๘	𑀪	𑀪	𑀪	𑀪
๒๕	๒๙	𑀫	𑀫	𑀫	𑀫	𑀫	๒๙	𑀫	𑀫	𑀫	𑀫
๒๖	๓๐	𑀬	𑀬	𑀬	𑀬	𑀬	๓๐	𑀬	𑀬	𑀬	𑀬
๒๗	๓๑	𑀭	𑀭	𑀭	𑀭	𑀭	๓๑	𑀭	𑀭	𑀭	𑀭
๒๘	๓๒	𑀮	𑀮	𑀮	𑀮	𑀮	๓๒	𑀮	𑀮	𑀮	𑀮
๒๙	๓๓	𑀯	𑀯	𑀯	𑀯	𑀯	๓๓	𑀯	𑀯	𑀯	𑀯
๓๐	๓๔	𑀰	𑀰	𑀰	𑀰	𑀰	๓๔	𑀰	𑀰	𑀰	𑀰
๓๑	๓๕	𑀱	𑀱	𑀱	𑀱	𑀱	๓๕	𑀱	𑀱	𑀱	𑀱
๓๒	๓๖	𑀲	𑀲	𑀲	𑀲	𑀲	๓๖	𑀲	𑀲	𑀲	𑀲
๓๓	๓๗	𑀳	𑀳	𑀳	𑀳	𑀳	๓๗	𑀳	𑀳	𑀳	𑀳
๓๔	๓๘	𑀴	𑀴	𑀴	𑀴	𑀴	๓๘	𑀴	𑀴	𑀴	𑀴
๓๕	๓๙	𑀵	𑀵	𑀵	𑀵	𑀵	๓๙	𑀵	𑀵	𑀵	𑀵
๓๖	๔๐	𑀶	𑀶	𑀶	𑀶	𑀶	๔๐	𑀶	𑀶	𑀶	𑀶
๓๗	๔๑	𑀷	𑀷	𑀷	𑀷	𑀷	๔๑	𑀷	𑀷	𑀷	𑀷
๓๘	๔๒	𑀸	𑀸	𑀸	𑀸	𑀸	๔๒	𑀸	𑀸	𑀸	𑀸
๓๙	๔๓	𑀹	𑀹	𑀹	𑀹	𑀹	๔๓	𑀹	𑀹	𑀹	𑀹
๔๐	๔๔	𑀺	𑀺	𑀺	𑀺	𑀺	๔๔	𑀺	𑀺	𑀺	𑀺
๔๑	๔๕	𑀻	𑀻	𑀻	𑀻	𑀻	๔๕	𑀻	𑀻	𑀻	𑀻
๔๒	๔๖	𑀼	𑀼	𑀼	𑀼	𑀼	๔๖	𑀼	𑀼	𑀼	𑀼
๔๓	๔๗	𑀽	𑀽	𑀽	𑀽	𑀽	๔๗	𑀽	𑀽	𑀽	𑀽
๔๔	๔๘	𑀾	𑀾	𑀾	𑀾	𑀾	๔๘	𑀾	𑀾	𑀾	𑀾
๔๕	๔๙	𑀿	𑀿	𑀿	𑀿	𑀿	๔๙	𑀿	𑀿	𑀿	𑀿
๔๖	๕๐	𑀿	𑀿	𑀿	𑀿	𑀿	๕๐	𑀿	𑀿	𑀿	𑀿

Palaeographic table showing Pallava, Old Khmer, Khmer, Old Mon and Mon (yellow). From การอ่านจารึกสมัยต่างๆ (Thai palaeography) by ศาสตราจารย์รัช ปุณฺณโกตถ, 5th edition, 2016.

แบบอักษรมอญ พุทธศตวรรษที่๑๗-ปัจจุบัน

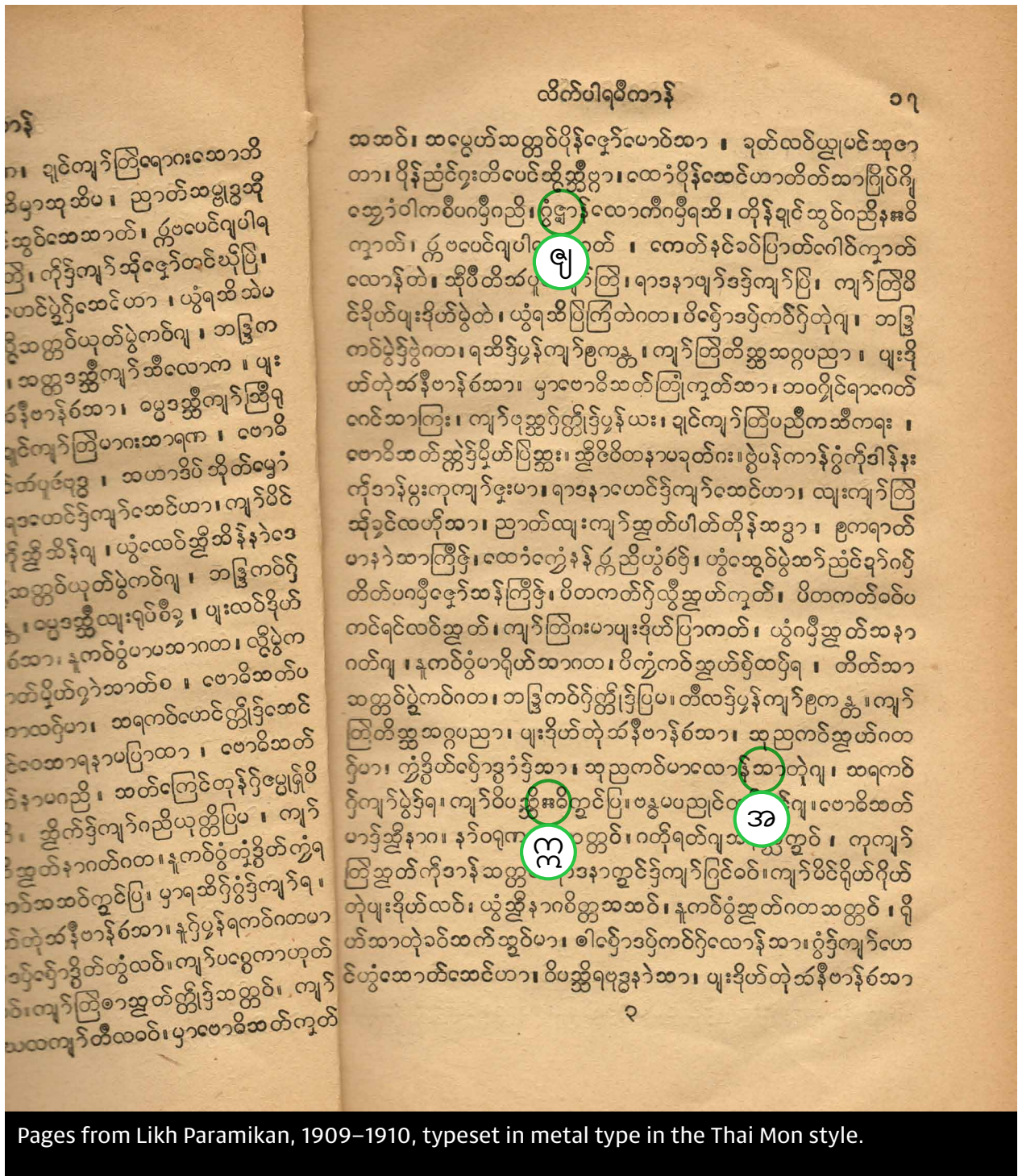
รูปพยัญชนะ	๑	๒	๓	๔	รูปพยัญชนะ	๑	๒	๓	๔
ก	𑄀	𑄁	𑄂	𑄃	ก	𑄄	𑄅	𑄆	𑄇
ข	𑄈	𑄉	𑄊	𑄋	ข	𑄌	𑄍	𑄎	𑄏
ค	𑄐	𑄑	𑄒	𑄓	ค	𑄔	𑄕	𑄖	𑄗
ฅ	𑄘	𑄙	𑄚	𑄛	ฅ	𑄜	𑄝	𑄞	𑄟
ง	𑄠	𑄡	𑄢	𑄣	ง	𑄤	𑄥	𑄦	𑄧
จ	𑄨	𑄩	𑄪	𑄫	จ	𑄬	𑄭	𑄮	𑄯
ฉ	𑄰	𑄱	𑄲	𑄳	ฉ	𑄴	𑄵	𑄶	𑄷
ช	𑄸	𑄹	𑄺	𑄻	ช	𑄼	𑄽	𑄾	𑄿
ฌ	𑄽	𑄾	𑄿	𑅀	ฌ	𑅁	𑅂	𑅃	𑅄
ฎ	𑅅	𑅆	𑅇	𑅈	ฎ	𑅉	𑅊	𑅋	𑅌
ฏ	𑅍	𑅎	𑅏	𑅐	ฏ	𑅑	𑅒	𑅓	𑅔
ฐ	𑅕	𑅖	𑅗	𑅘	ฐ	𑅙	𑅚	𑅛	𑅜
ฑ	𑅝	𑅞	𑅟	𑅠	ฑ	𑅡	𑅢	𑅣	𑅤
ฒ	𑅥	𑅦	𑅧	𑅨	ฒ	𑅩	𑅪	𑅫	𑅬
ณ	𑅭	𑅮	𑅯	𑅰	ณ	𑅱	𑅲	𑅳	𑅴
ด	𑅵	𑅶	𑅷	𑅸	ด	𑅹	𑅺	𑅻	𑅼
ต	𑅽	𑅾	𑅿	𑆀	ต	𑆁	𑆂	𑆃	𑆄
ถ	𑆅	𑆆	𑆇	𑆈	ถ	𑆉	𑆊	𑆋	𑆌
ฒ	𑆍	𑆎	𑆏	𑆐	ฒ	𑆑	𑆒	𑆓	𑆔
ณ	𑆕	𑆖	𑆗	𑆘	ณ	𑆙	𑆚	𑆛	𑆜
ด	𑆝	𑆞	𑆟	𑆠	ด	𑆡	𑆢	𑆣	𑆤
ต	𑆥	𑆦	𑆧	𑆨	ต	𑆩	𑆪	𑆫	𑆬
ถ	𑆭	𑆮	𑆯	𑆰	ถ	𑆱	𑆲	𑆳	𑆴
ฒ	𑆵	𑆶	𑆷	𑆸	ฒ	𑆹	𑆺	𑆻	𑆼
ณ	𑆽	𑆾	𑆿	𑇀	ณ	𑇁	𑇂	𑇃	𑇄
ด	𑇅	𑇆	𑇇	𑇈	ด	𑇉	𑇊	𑇋	𑇌
ต	𑇍	𑇎	𑇏	𑇐	ต	𑇑	𑇒	𑇓	𑇔
ถ	𑇕	𑇖	𑇗	𑇘	ถ	𑇙	𑇚	𑇛	𑇜
ฒ	𑇝	𑇞	𑇟	𑇠	ฒ	𑇡	𑇢	𑇣	𑇤
ณ	𑇥	𑇦	𑇧	𑇨	ณ	𑇩	𑇪	𑇫	𑇬
ด	𑇭	𑇮	𑇯	𑇰	ด	𑇱	𑇲	𑇳	𑇴
ต	𑇵	𑇶	𑇷	𑇸	ต	𑇹	𑇺	𑇻	𑇼
ถ	𑇽	𑇾	𑇿	𑈀	ถ	𑈁	𑈂	𑈃	𑈄
ฒ	𑈅	𑈆	𑈇	𑈈	ฒ	𑈉	𑈊	𑈋	𑈌
ณ	𑈍	𑈎	𑈏	𑈐	ณ	𑈑	𑈒	𑈓	𑈔
ด	𑈕	𑈖	𑈗	𑈘	ด	𑈙	𑈚	𑈛	𑈜
ต	𑈝	𑈞	𑈟	𑈠	ต	𑈡	𑈢	𑈣	𑈤
ถ	𑈥	𑈦	𑈧	𑈨	ถ	𑈩	𑈪	𑈫	𑈬
ฒ	𑈭	𑈮	𑈯	𑈰	ฒ	𑈱	𑈲	𑈳	𑈴
ณ	𑈵	𑈶	𑈷	𑈸	ณ	𑈹	𑈺	𑈻	𑈼
ด	𑈽	𑈾	𑈿	𑉀	ด	𑉁	𑉂	𑉃	𑉄
ต	𑉅	𑉆	𑉇	𑉈	ต	𑉉	𑉊	𑉋	𑉌
ถ	𑉍	𑉎	𑉏	𑉐	ถ	𑉑	𑉒	𑉓	𑉔
ฒ	𑉕	𑉖	𑉗	𑉘	ฒ	𑉙	𑉚	𑉛	𑉜
ณ	𑉝	𑉞	𑉟	𑉠	ณ	𑉡	𑉢	𑉣	𑉤
ด	𑉥	𑉦	𑉧	𑉨	ด	𑉩	𑉪	𑉫	𑉬
ต	𑉭	𑉮	𑉯	𑉰	ต	𑉱	𑉲	𑉳	𑉴
ถ	𑉵	𑉶	𑉷	𑉸	ถ	𑉹	𑉺	𑉻	𑉼
ฒ	𑉽	𑉾	𑉿	𑊀	ฒ	𑊁	𑊂	𑊃	𑊄
ณ	𑊅	𑊆	𑊇	𑊈	ณ	𑊉	𑊊	𑊋	𑊌
ด	𑊍	𑊎	𑊏	𑊐	ด	𑊑	𑊒	𑊓	𑊔
ต	𑊕	𑊖	𑊗	𑊘	ต	𑊙	𑊚	𑊛	𑊜
ถ	𑊝	𑊞	𑊟	𑊠	ถ	𑊡	𑊢	𑊣	𑊤
ฒ	𑊥	𑊦	𑊧	𑊨	ฒ	𑊩	𑊪	𑊫	𑊬
ณ	𑊭	𑊮	𑊯	𑊰	ณ	𑊱	𑊲	𑊳	𑊴
ด	𑊵	𑊶	𑊷	𑊸	ด	𑊹	𑊺	𑊻	𑊼
ต	𑊽	𑊾	𑊿	𑋀	ต	𑋁	𑋂	𑋃	𑋄
ถ	𑋅	𑋆	𑋇	𑋈	ถ	𑋉	𑋊	𑋋	𑋌
ฒ	𑋍	𑋎	𑋏	𑋐	ฒ	𑋑	𑋒	𑋓	𑋔
ณ	𑋕	𑋖	𑋗	𑋘	ณ	𑋙	𑋚	𑋛	𑋜
ด	𑋝	𑋞	𑋟	𑋠	ด	𑋡	𑋢	𑋣	𑋤
ต	𑋥	𑋦	𑋧	𑋨	ต	𑋩	𑋪	𑋫	𑋬
ถ	𑋭	𑋮	𑋯	𑋰	ถ	𑋱	𑋲	𑋳	𑋴
ฒ	𑋵	𑋶	𑋷	𑋸	ฒ	𑋹	𑋺	𑋻	𑋼
ณ	𑋽	𑋾	𑋿	𑌀	ณ	𑌁	𑌂	𑌃	𑌄
ด	𑌅	𑌆	𑌇	𑌈	ด	𑌉	𑌊	𑌋	𑌌
ต	𑌍	𑌎	𑌏	𑌐	ต	𑌑	𑌒	𑌓	𑌔
ถ	𑌕	𑌖	𑌗	𑌘	ถ	𑌙	𑌚	𑌛	𑌜
ฒ	𑌝	𑌞	𑌟	𑌠	ฒ	𑌡	𑌢	𑌣	𑌤
ณ	𑌥	𑌦	𑌧	𑌨	ณ	𑌩	𑌪	𑌫	𑌬
ด	𑌭	𑌮	𑌯	𑌰	ด	𑌱	𑌲	𑌳	𑌴
ต	𑌵	𑌶	𑌷	𑌸	ต	𑌹	𑌺	𑌻	𑌼
ถ	𑌽	𑌾	𑌿	𑍀	ถ	𑍁	𑍂	𑍃	𑍄
ฒ	𑍅	𑍆	𑍇	𑍈	ฒ	𑍉	𑍊	𑍋	𑍌
ณ	𑍍	𑍎	𑍏	𑍐	ณ	𑍑	𑍒	𑍓	𑍔
ด	𑍕	𑍖	𑍗	𑍘	ด	𑍙	𑍚	𑍛	𑍜
ต	𑍝	𑍞	𑍟	𑍠	ต	𑍡	𑍢	𑍣	𑍤
ถ	𑍥	𑍦	𑍧	𑍨	ถ	𑍩	𑍪	𑍫	𑍬
ฒ	𑍭	𑍮	𑍯	𑍰	ฒ	𑍱	𑍲	𑍳	𑍴
ณ	𑍵	𑍶	𑍷	𑍸	ณ	𑍹	𑍺	𑍻	𑍼
ด	𑍽	𑍾	𑍿	𑎀	ด	𑎁	𑎂	𑎃	𑎄
ต	𑎅	𑎆	𑎇	𑎈	ต	𑎉	𑎊	𑎋	𑎌
ถ	𑎍	𑎎	𑎏	𑎐	ถ	𑎑	𑎒	𑎓	𑎔
ฒ	𑎕	𑎖	𑎗	𑎘	ฒ	𑎙	𑎚	𑎛	𑎜
ณ	𑎝	𑎞	𑎟	𑎠	ณ	𑎡	𑎢	𑎣	𑎤
ด	𑎥	𑎦	𑎧	𑎨	ด	𑎩	𑎪	𑎫	𑎬
ต	𑎭	𑎮	𑎯	𑎰	ต	𑎱	𑎲	𑎳	𑎴
ถ	𑎵	𑎶	𑎷	𑎸	ถ	𑎹	𑎺	𑎻	𑎼
ฒ	𑎽	𑎾	𑎿	𑏀	ฒ	𑏁	𑏂	𑏃	𑏄
ณ	𑏅	𑏆	𑏇	𑏈	ณ	𑏉	𑏊	𑏋	𑏌
ด	𑏍	𑏎	𑏏	𑏐	ด	𑏑	𑏒	𑏓	𑏔
ต	𑏕	𑏖	𑏗	𑏘	ต	𑏙	𑏚	𑏛	𑏜
ถ	𑏝	𑏞	𑏟	𑏠	ถ	𑏡	𑏢	𑏣	𑏤
ฒ	𑏥	𑏦	𑏧	𑏨	ฒ	𑏩	𑏪	𑏫	𑏬
ณ	𑏭	𑏮	𑏯	𑏰	ณ	𑏱	𑏲	𑏳	𑏴
ด	𑏵	𑏶	𑏷	𑏸	ด	𑏹	𑏺	𑏻	𑏼
ต	𑏽	𑏾	𑏿	𑐀	ต	𑐁	𑐂	𑐃	𑐄
ถ	𑐅	𑐆	𑐇	𑐈	ถ	𑐉	𑐊	𑐋	𑐌
ฒ	𑐍	𑐎	𑐏	𑐐	ฒ	𑐑	𑐒	𑐓	𑐔
ณ	𑐕	𑐖	𑐗	𑐘	ณ	𑐙	𑐚	𑐛	𑐜
ด	𑐝	𑐞	𑐟	𑐠	ด	𑐡	𑐢	𑐣	𑐤
ต	𑐥	𑐦	𑐧	𑐨	ต	𑐩	𑐪	𑐫	𑐬
ถ	𑐭	𑐮	𑐯	𑐰	ถ	𑐱	𑐲	𑐳	𑐴
ฒ	𑐵	𑐶	𑐷	𑐸	ฒ	𑐹	𑐺	𑐻	𑐼
ณ	𑐽	𑐾	𑐿	𑑀	ณ	𑑁	𑑂	𑑃	𑑄
ด	𑑅	𑑆	𑑇	𑑈	ด	𑑉	𑑊	𑑋	𑑌
ต	𑑍	𑑎	𑑏	𑑐	ต	𑑑	𑑒	𑑓	𑑔
ถ	𑑕	𑑖	𑑗	𑑘	ถ	𑑙	𑑚	𑑛	𑑜
ฒ	𑑝	𑑞	𑑟	𑑠	ฒ	𑑡	𑑢	𑑣	𑑤
ณ	𑑥	𑑦	𑑧	𑑨	ณ	𑑩	𑑪	𑑫	𑑬
ด	𑑭	𑑮	𑑯	𑑰	ด	𑑱	𑑲	𑑳	𑑴
ต	𑑵	𑑶	𑑷	𑑸	ต	𑑹	𑑺	𑑻	𑑼
ถ	𑑽	𑑾	𑑿	𑒀	ถ	𑒁	𑒂	𑒃	𑒄
ฒ	𑒅	𑒆	𑒇	𑒈	ฒ	𑒉	𑒊	𑒋	𑒌
ณ	𑒍	𑒎	𑒏	𑒐	ณ	𑒑	𑒒	𑒓	𑒔
ด	𑒕	𑒖	𑒗	𑒘	ด	𑒙	𑒚	𑒛	𑒜
ต	𑒝	𑒞	𑒟	𑒠	ต	𑒡	𑒢	𑒣	𑒤
ถ	𑒥	𑒦	𑒧	𑒨	ถ	𑒩	𑒪	𑒫	𑒬
ฒ	𑒭	𑒮	𑒯	𑒰	ฒ	𑒱	𑒲	𑒳	𑒴
ณ	𑒵	𑒶	𑒷	𑒸	ณ	𑒹			

แบบอักษรมอญ พุทธศตวรรษที่ ๑๗ - ปัจจุบัน

รูปสระ	๑	๒	๓	๔	รูปสระ	๑	๒	๓	๔
อ	ᨠ	ᨡ	ᨢ	ᨣ	ᨤ	ᨥ	ᨦ		ᨧ
อา		ᨨ		ᨩ	ᨪ	ᨫ	ᨬ	ᨭ	ᨮ
อิ		ᨰ		ᨱ	ᨲ				ᨳ
อี				ᨴ	ᨵ	ᨶ	ᨷ		ᨸ
อุ				ᨺ	ᨻ				ᨼ
อู				ᨽ	ᨿ				ᨾ
เอ	ᨾ	ᨿ		ᩁ	ᩂ	ᩃ	ᩄ		ᩅ
อัว				ᩇ	ᩈ				ᩉ
เอา				ᩋ	ᩌ		ᩍ		ᩎ
อาว				ᩏ	ᩐ		ᩑ	ᩒ	ᩓ
อ๋				ᩕ	ᩖ		ᩗ		ᩘ
อะ				ᩙ	ᩚ		ᩛ		ᩜ
า	ᩞ	᩟	᩠	ᩡ	ᩢ	ᩣ	ᩤ	ᩥ	ᩦ
า	ᩞ	᩟	᩠	ᩡ	ᩢ	ᩣ	ᩤ	ᩥ	ᩦ
า	ᩞ	᩟	᩠	ᩡ	ᩢ	ᩣ	ᩤ	ᩥ	ᩦ
า	ᩞ	᩟	᩠	ᩡ	ᩢ	ᩣ	ᩤ	ᩥ	ᩦ

Palaeographic table illustrating stages in the evolution of Mon vowels. From การอ่านจารึกสมัยต่างๆ (Thai palaeography) by ศาสตราจารย์รั้วช ปุณโณทก, 5th edition, 2016.

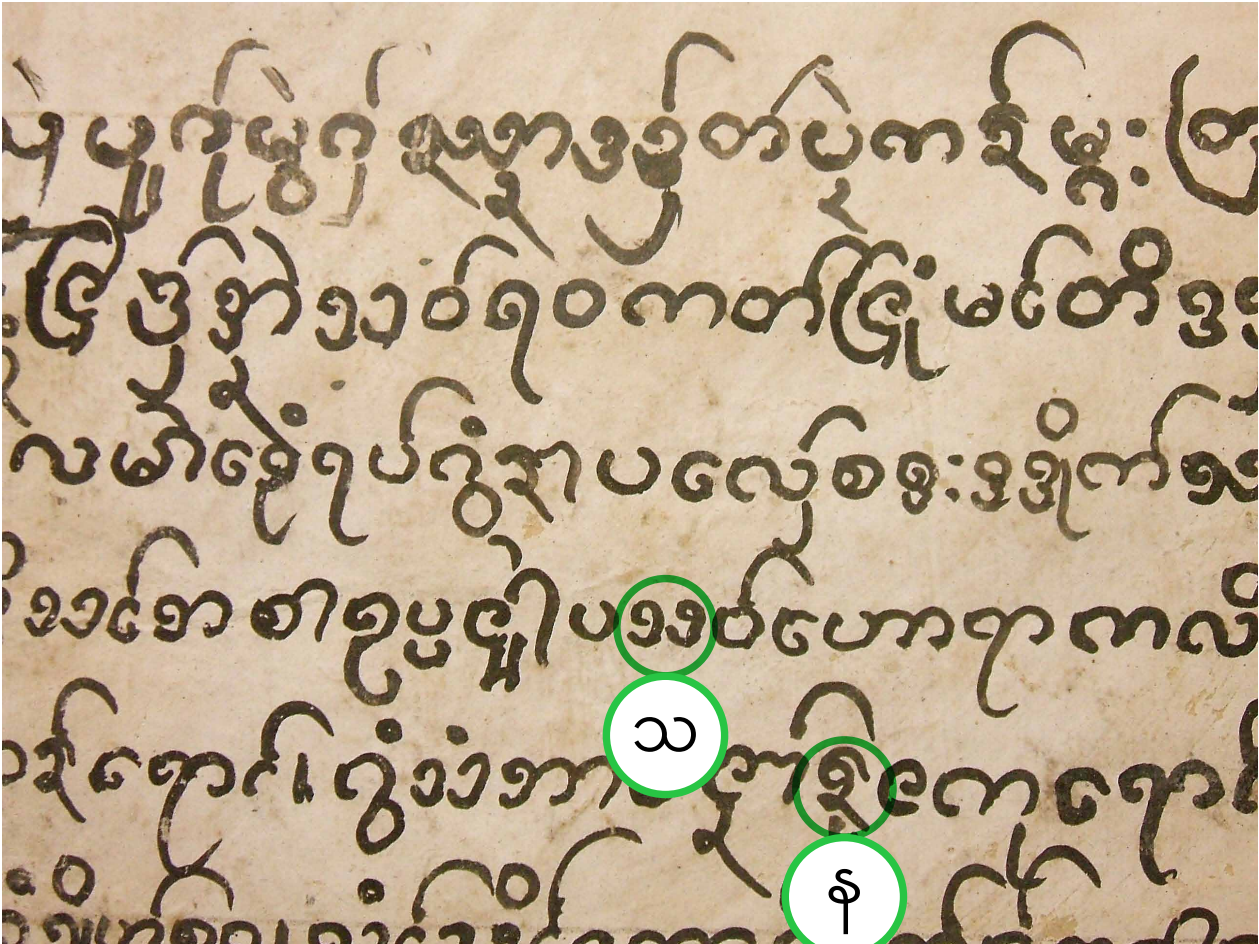
Appendix 2: Further attestations in Thai Mon

Pages from Likh Paramikan, 1909–1910, typeset in metal type in the Thai Mon style.

Palm-leaf manuscript in [Burmese?] Mon script

Divination manual in Mon script. BL OR14532.

